

Gemummificeerde Rosse Vleermuizen *Nyctalus noctula* in nestkast van Bosuil *Strix aluco*

Willem van Manen

In een nestkast voor Bosuilen werden op 24 januari 2000 acht gemummificeerde en deels beschadigde cq. aangevreten Rosse Vleermuizen gevonden. Er wordt verondersteld dat de dieren door Bosuilen (waarvan er tijdens de controle twee de kast verlieten) zijn gedood, al werd daarover geen zekerheid verkregen.

Op 24 januari 2000 controleerde ik samen met Arjen de Vroome een nestkast voor Bosuilen in het Kniphorstbos (Amersfoortcoördinaten 2424-5638). Normaal doe ik dat niet in januari, maar dit keer was het nodig omdat de kast moest worden verplaatst in verband met een velling. Bij het beklimmen van de boom verlieten twee Bosuilen na elkaar de nestkast.

In de nestkast trof ik de gemummificeerde resten van acht vleermuizen aan. Twee waren gaaf, de overige waren beschadigd (botbreuken) of half opgegeten. Zes beesten hadden minimaal één intacte vleugel met respectievelijke onderarm lengtes van 51.1, 51.6, 52.0, 53.6, 54.9 en 55.0 mm. Op basis van onderarm lengte en gebit heb ik ze als Rosse Vleermuizen gedetermineerd met behulp van Lange *et al.* (1986). De vraag is hoe de beesten in de nestkast terecht zijn gekomen.

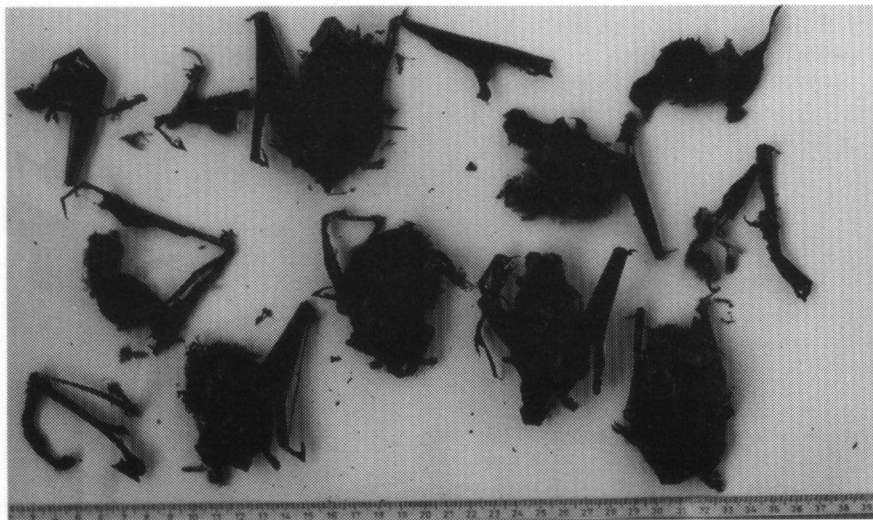

Foto. De gemummificeerde lijken van de Rosse Vleermuizen. Assen, 28 januari 2000 (Willem van Manen). *The mummified Noctules, Assen, 20 January 2000.*

Gezien de staat van mummificatie hebben ze minimaal enkele maanden in de kast gelegen. Rosse Vleermuizen slapen en overwinteren vooral in boomholten, soms ook in nestkasten (Lange *et al.* 1986, Limpens *et al.* 1997). Het kan dus zijn dat ze de nestkast als slaap- of overwinteringsplek hadden uitgekozen en daar gesnapt zijn. Gezien de beschadiging van de meeste dieren waren ze met geweld om het leven gebracht. Twee daders komen in aanmerking: Bosuil en Marters *Martes spec.* Beide zijn waarschijnlijk sterk genoeg om het onderarmbeen van een Rosse Vleermuis te breken (is niet zoveel kracht voor nodig ontdekte ik proefondervindelijk). Omdat ik geen enkele marterkeutel in de kast aantrof, is het niet aannemelijk dat een marter er lang genoeg in verbleef om acht vleermuizen om zeep te brengen. Vermoedelijk zijn de Bosuilen de daders. Dit klopt ook aardig met het feit dat zes vleermuizen gedeeltelijk waren opgegeten. Op zich zijn ze niet groot, maar er zitten zulke onhandige uitsteekstels aan dat het voor een uil, gewend om een prooi in z'n geheel door te slikken, lastig eten moet zijn.

Summary: Mummies of Noctules *Nyctalus noctula* in nestbox of Tawny Owl *Strix aluco*

On 26 January 2000 I found eight mummified corpses of Noctules in a nestbox, in which two Tawny Owls were roosting. Most corpses were partly eaten or damaged, several individuals having traumas. It is suggested that they were killed by a Tawny Owl during their hibernation.

Literatuur

- Lange R. van Winden A., Twisk P., de Laender J. & Speer C. 1986. Zoogdieren van de Benelux. Herkenning en onderzoek. Jeugdbondsuitgeverij, 's Graveland.
Limpens H., Mostert K. & Bongers W. (red.). 1997. Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Adres: Oosterbroekstraat 45, 9402 RB Assen.

